Hetedik évfolyam. 31. szám. Székely-Udvarhely, 1901. augusztus 4.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „
Külföldre egész évre 12 „
Papok-, tanitók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Társadalmi kórság.

Ha nap nap után szorgalmasan olvasgatjuk a lapokat, megdöbbenve tapasztaljuk, hogy a bün csak ugy burjánzik édes hazánkban. A levegő fertőzött, tele van mételylyel, a gaztettek, szédelgések, svihákságok baczillusaival Beteg a mai társadalom, nagyon beteg, E kórság nem pillanatnyi, nem mulékony, e beteges állapot már elmérgesedett, e nyavalya idültté vált Egyre terjeszkedik, a példa nem rettent, sőt ellenkezőleg: oktat, tanit, bátorit.

Mind tömegesebben találkozunk a társadalom elfajulásának legkülönbözőbb nemeivel; szüntelenül növekszik a sikkasztók, tolvajok, rablógyilkosok, betörők, csalók, szélhámosok tábora. Szaporodik megállapodás nélkül a legmegátalkodottabbak diszes névsora; a Pap Béiák, Takács Zoltánok, Koritovszkyak, gróf Potovszkyak, Falkaiak stb.-ek nyomon követik egymást.

Nincs hét, melyben egy-két országra szóló, szenzácziós leleplezés, nagyszabásu sikkasztások, óriási betörések, lopások, tömeges kaucziószédelgések, hamis kártyások, bankóhamisitók nyomára ne jönnénk.

A törvény sujt, a törvény büntet, igazságot oszt, inti az emberiséget a büncselekményektől való tartózkodásra és a bün mégis halad föltartózhatatlanul a maga utján, nem rettegve, nem félve a törvény megtorló kezét.

Micsoda őrület, vak szenvedély, lázas állapot az, mely nem irtózik, nem retten vissza a törvény sujtó, messzire nyuló kezétől!? A pénz utáni mohó, kapzsi vágy A mai ember a pénz bolondja, betege. Egy gondolat tölti be egész lényét, s ez a pénz; ez jár egész nap agyában, ez nem hagyja aludni este. Ezzel fekszik, ezzel ébred, ezzel boldog, e nélkül beteg.

Azok a pénzsóvár emberek, kik embertársaikat meglopni, kirabolni, becsapni, megcsalni minden nagyobb lelki rázkódtatás, lelkiismeretfurdalás nélkül tudnák, ha arra kedvező alkalom van, az olyanok dologkerülők — Förtelemmel fordulnak el a munkától, borsódzik a hátuk a tisztességes kenyérkeresettől; megvetéssel, utálattal vannak a dolog iránt, könnyen, gyorsan, bár ferde uton akarnak pénzhez jutni; az urhatnámság, a nagy szerepet játszás, az élősdiség lovagjai ezek.

A főelv: nem dolgozni, de másnak a zsebén, pénzén, vagyonán élősködni; sorra pumpolni valamennyi ismerőst, ha ebből kifogytak, sorra lumpolni, becsapni az embertársakat, azután jönnek a legfondorlatosabb csalások, lopások, sikkasztások; az ilyen ember már annyira beleélte magát a bünbe, hogy beteg lenne, ha nem tenne valami törvénybe ütköző dolgot.

Ilyen gyenge a mai emberiség; oly gyenge lábon áll az erkölcse, hogy nagyobb kisértésnek ellentállni nem tud. — A pénz, az átkozott pénz vonz, hajt, unszol, csábit. Ő uralkodik felettünk, dobál ide-oda, kénye kedve szerint hány-vet bennünket! fölemel, lesujt; forgat bennünket, azután elereszt; a mennyországot mutatja nekünk, azután a pokolba ránt. Igen, a pénz rabjai, legalázatosabb rabszolgái vagyunk, feltétlen hatalma van felettünk, korlátlan fejedelme lelkünknek.

Mintha gyógyithatatlan betegségben szenvedne társadalmunk, mintha idült, makacs pénzkórság rágódna testünkön, mely lassan, de észrevehetőleg öl. Nem akarunk, vagy nem találunk orvosságot, mely e nyavalyán segitene; gyengék vagyunk még e veszedelmes kór gyógyitásához is. Nyugodt megadással türjük a fekélyek rágódását testünkön.

Börtön, fogház, fegyház már nem félemliti meg a mai emberiséget, mint a gyermeket ma már nem igen lehet ijesztgetni a kéményseprővel, mumussal.

A legszomorubb, hogy most nyár derekán jóval nagyobb a büntettek száma, mint télen, mikor ugyanis avval szoktuk azokat mentegetni, hogy az éhség, hidegség stb. számos embert a bün utjára sodort.

Majdha társadalmunk tudatára ébred annak, hogy mi az a valódi munka, mely nemesit, éltet és bátorit, edzi a szivet, aczélozza a lelket, szabad röptüvé teszi a gondolatot, akkor némileg javulni fog a mai kóros állapot.

Fel kell ocsudnia tehát mély álmából a társadalomnak és be kell látnia, hogy az igaz munkában van igaz gyönyörüség, őszinte öröm; ez szilárditja az erkölcsöket, ez veti meg erős alapját egy nemzedéknek; nagy szorgalom, erős akarat, fáradhatatlan munka nevel férfiakat egy hazának.

Csak oly nemzet lehet nagy, hatalmas, utólérhetetlen, melynek komoly, erős, nemesen gondolkodó, hazafias érzelmü fiai vannak.

Világnapló.

Hogy Lukács László pénzügyminiszter, körmöczbányai nyilatkozata szerint, tényleg szivén hordja az állami tisztviselők anyagi sorsának javitását, egyik fővárosi lapban megjelent közlemény igazolja. Mint olvassuk a pénzügyminiszteriumban serényen dolgoznak a fizetésfelemelés módozatain. Pénzügyi szempontból az osztrák tisztviselők fizetésének mintáját vélik a leghelyesebbnek s a pénzügyminiszter valószinüleg már az uj országgyülési cziklus első évében eziránt javaslatot terjeszt a ház elé. — Ausztriában uj közmunka ügyi miniszteriumot szerveznek s állitólag azon miniszterium vezetését egy cseh pártvezérre bizzák. — A hires prágai Szokol-ünnepély óta százával kezdettek a csehek Oroszországba kivándorolni és Péterváron megtelepedni, azt hivén, hogy készpénznek vehetik az ünnepélyen elhangzott cseh-orosz barátságot s Oroszországban majd kaláccsal várják. De sajnos Kegel tábornok, Pétervár kormányzója máskép gondolkozott s a sok trombitás egy napon arra ébredt, hogy kényszer utlevelet nyomtak, a markába s eddig már vagy kétszázat eltolonczoltak mert mint a kormányzó rendelete mondja csak terhére van a lakosságnak. — Barcelonában nagy antiklerikális tüntetés volt, melyet a lakosság a jezsuitáknak Spanyolországból 1837-ben történt kiüzésének emlékére rendezett. — Nem elég, hogy a pétervári szent zsinat egyházi átkával elzárta Tolsztoj Leo előtt az üdvösség utját, még egy átokkal sujtotta Antony, Pétervár és Ladoga metropolitája, a szegény-gazda bölcset. Rosz néven vette ugyanis neki, hogy válaszolni merészelt a szent zsinat kiközösitésére, miért is szükségesnek látta, hogy őt az ortodox egyházból ujonan is kiátkozza. — Nagy csapás érte a magyar tudományos világot, mert a legnagyobb politikusok egyike Szilágyi Dezső nincs többé. Julius 30-án este szélhüdés következtében elhalt, pótolhatatlan ürt hagyva maga után. **Krónikás.**

Harminczéves jubileum.

Segesvár, jul. 30.

Szép tanujelét adta a segesvári magyarság azon szeretetnek, melylyel Gyöngyössy István, polgári leányiskolai igazgató, a magyar polgári kör alelnöke, a temetkezési egylet elnöke és a „Nagy-Küküllő" felelős szerkesztője iránt viseltetik, azon alkalomból, hogy 30 éves tanári müködését ünnepelte. S nem csodálkozom a szeretetnek ilyetén megnyilatkozásán, mert mint ember, mint tanitó megérdemelte azt.

Hosszu idő 30 esztendő, s még ráadásul a rögös tanitói pályán, nem mindenkinek adják meg ezt az Istenek.

Müködését méltányolni csak az tudja igazán, ki ismeri őt és ismeri azon fáradhatatlan munkaerőt és munkásságot, melylyel ő van és viseltetik iskolája és a magyarság iránt.

30 éves tanitói multját ünnepelve lepte meg a segesvári magyarság egy szerenáddal, ünnepelve benne nemcsak a 30 éves tanitót, de ünnepelve a minden szépért, jóért és magyarságért lelkesedő embert.

Folyó hó 27-én este fáklyafényben uszott Segesvár. 8 órára már gyülekezett a közönség a piaczon, honnan a százakra menő fáklya fénye mellett az ünnepelt lakása elé vonult az ünneplők sokasága, hol a polgári kör vegyes dalkörének „Halld imánkat égnek ura" szép akkordjai után Radnóti Adolf üdvözölte Gyöngyösyt a következő beszéddel:

Mélyen tisztelt polgártársunk!

Szetetett és nagyrabecsült Elnökünk és Alelnökünk!

Népek és nemzetek kulturális értékének fokmérője, a czéltudatos népnevelés és a legszélesebb körü közmüvelődés.

Az államhatalom lefekteti mindezek alapját és a tovább épitésre, becses eszméinek keresztülvitelére, kiválasztja ezen pályára különlegesen készült, ugy állami, valamint nemzeti feladatok megvalósitására hivatott munkásait.

A ki tudja, hogy az anyaföld méhéből nyert legnemesebb ércz, miként tisztittatik meg az értéktelen mellékanyagoktól és az erre hivatott munkások a kohó izzó tüzében miként különitik ki a tiszta színaranyat;

a ki tudja, hogy a föld belsejéből kifejtett — szénnek látszó nyers anyagból, köszörülés által — miként állitja elő az emberi tudomány a királyi koronák diszét képező gyémántokat;

a ki tudja, hogy a földünken létező isteni alkotások közül a legbecsesebbet, az emberi anyagot, szellemének és szivének kimüvelése által, miként emeli ki a hivatását lelkiismeretesen teljesitő tanitó a sötétségből, a majdnem mondhatni állati tudatlanságból, beléje oltván a vallásához való tántorithatatlan ragaszkodást, elhintve szivébe az emberszeretetnek gyümölcsöző magvait és vérébe ömlesztvén a nemzetéhez és hazájához való szeretetnek izzó lángjait, csak is az tudja felfogni a tanitó kulturális munkásságának nagyságát és becsét.

Azon egyénnek, a ki a tanitói rögös pályára lépett, a ki tudományának és szivének összes kincseit a zsenge emberi nemzedékkel megosztani nemcsak igyekszik, hanem ezen magasztos hivatásának minden irányban és eredménynyel meg is felel, ugyan tisztelt polgártársaim, mifele jutalma lehet az a nehány száz forint, a mely majdan munkaképtelensége esetén nyugdiját fogja képezni?

Készséggel ösmerjük el, hogy a jól teljesitett kötelesség jutalmát megadja a tiszta öntudat.

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

A szabadságharczos leánya.

— Irta: **Beregszászy Árpádné.** —

(A „Székely-Udvarhely" eredeti tárczája.)

Folytatás.

Margit néma maradt. Szép szőke fejét lehajtva, egy könny gördült a kötényében levő virágokra.

— Ön sir? Talán megsértettem? kérdé Forrai, kezét csókokkal halmozva el.

— Igen boldog vagyok Ernő, — boldogságomat féltem és azért sirok.

— Oh! aranyos gyermek! Szeretlek! Imádlak! Ne feledd, hogy csak a halál szakithat el tőled, szerelmem csak szivemmel együtt enyészhet el.

Margit madonna arczát dicsfényként övedzték a lemenő nap utolsó sugarai, átszürődve az orgona levelei között ugy nézett ki, mint a szelidség eszményképe. Forrai nem birt tovább ellentállani ennyi bájnak, keblére vonta a kis leányt, 2 heti ismeretségük óta az első csókot lehelte eperajkára.

— Tehát szólhatok a papának?

— Igen — volt az egyszerü válasz, mely egy egész élet boldogságát foglalta magába.

Másnap Margit és Forrai az öreg harczos elébe állottak és megtörtént az ünnepélyes megkérés, a mit Mezei már előre látott.

— Ha a feleségem is ugy akarja a mint öcsém uram és Margit, én beleegyezem. Hadd legyen vitézsége megjutalmazva ohajtása teljesültevel. Annyit azonban mondhatok, hogy egy erős szivet hóditott meg és az esetre, a mitől Isten óvjon; de ha ujra fegyvert kell fogni, ügyes markotányosné lesz leányomból. Mindenesetre kivánom, hogy uraatyját értesitse személyesen határozatáról és ha egészsége helyre áll, szerencséltessék mindketten szerény hazunkat, akkor aztán meg fogják tartani az ünnepélyes eljegyzést. Helyesen mondom-e asszony, szólj hozzá.

— Igazad van öregem, tudod én nem szoktam soha ellenkezni veled — mert mindég [illegible] észszerü határozataiba és most, midőn egyetlen gyermekünk sorsáról van szó, bizonyára nem fogsz tévedni.

— Gyertek keblemre gyermekeim. Csókoljátok meg édes anyátokat — és most apátokat is, szólott az öreg elvonva a szerető párt az anyai kebelről. No de most mi következik? Csókoljátok meg egymást is itt előttünk — tudom hátunk megett ugyis megtettétek.

— De atyus . . .

— Semmi de, egy kettő . . .

— Megengedi Margitkám?

— Ej vitézuram, nem kell azt kérdezni. Hát öcsém nem tudja, hogy: legédesebb csók a lopott csók? Ölelje át igy ni, fogja meg az állát: igy, azután ajkára egy csókot nyom: igy. Brávó. Most menjetek a kertbe, a többi a ti dolgotok.

— Asszony, te meg gondoskodj utravalóról Ernőnek, mert messze kell ám mennie.

Korán reggel érzékeny búcsut vett a mátkapár. Mezei atyailag megölelve Forrait szólt: egy kérésem van hozzád kedves fiam — keresd fel a kormányzót és mond meg neki, hogy ha csakugyan ránk tör a muszka, hát én egy fiut küldök magam helyett a te személyedben: mert én már harczképtelen vagyok — szerencsétlen nyomorék, a mint látod. Isten vezéreljen!

— Isten veled Margit! Szivem örökre a tied, csak a tied.

— Ne feledd hazádat fiu, mit mondott Petőfi? „Szabadság szerelem."

— Ha harczba kell menned Ernő vigy magaddal, — sugá Margit.

Forrai felpattant lovára és a kapuból még egyszer vissza nézve, látta Margitot anyja karjaiba dőlve.

Isten velünk! — kiáltá még egyszer.

Margit pár nap mulva szomoru levelet kapott jegyesétől. A mint irja, atyja életben maradásához nincs semmi remény, habár még hetekig elviheti. — Tehát atyjának nem mutathatja be az ő Margitkáját, — hanem, ha a haldokló melletti szomoru kötelességét teljesitette, ő maga sietni fog látogatására.

Sötét felhőként boritotta el Margit boldogságának kék egét ez a tudósitás.

Még sötétebb felhők tornyosultak a hazára is.

A vitéz magyarok magukra maradva, nagy vitézséggel, de kevés számmal, körülvéve látják magukat a tömeg által; bekövetkezett az aránytalan küzdelem és végre a tömeg elnyomta vitézeinket.

A szomoru fegyverletétellel még szomorubb csalódások következtek, az elnyomók, az elnyomottak vérében kivántak fürdeni és meg lett vetve az alapja a tizenhármak emlékoszlopának.

Siratta Margit is hazáját és a hazáért elvesztett boldogságát. Forraitól a fegyverletétel után több levelet nem kapott. Szivét marczangolta a bizonytalanság kétségbeejtő fájdalma. Mitsem tudott róla. Elesett, megölték, avagy elfogták?

Hónapok, évek teltek el, Ernő csak nem jött, pedig szegény Margit most is minden este várja őt, tele kötény virággal, mint találkozásuk első napján, csakhogy most nem szaladva elöle, hanem elébe menne tárt karokkal, kis kötényének tartalmát utjában szórva.

Ott szedegeti most is fekete kötényébe kedvencz virágait. Hat éve várja már jegyesét, a [illegible] kaptak, azok is haza szallingóztak már.

Hátha ma nem hiában szed virágot: egyre vigasztalja önmagát és várakozásteljesen néz a kapu fele.

— Jó estét szép szomszédné, — hát az én számomra soha sem nyilik egy szál virág az ön kertjében? — szólalt meg háta megett egy zömök szőke fiatal ember: a szomszéd birtok ura.

— Hogy ne nyilna az én jó barátom számára — felelt szomoruan Margit.

— Mindig csak jó barát — és egyéb semmi? Margit, mondja csak, mikor könyörül rajtam?

— Én várok még, várjon ön is, ha igazán szeret, hisz ugy is csak egy élő halottat vezetne oltárhoz, hát nem látja, hogy összevagyok törve, meg vagyok semmisülve.

— Én látok mindent Margit, tudom méltányolni bánatát és ha lehetne százszorta jobban szeretném; de csak nem akarja igy leélni az életet; látja én nem kivánok egyebet, csakhogy nőmmé legyen, a többit Istenre bizom. Margit — már a megkegyelmezettek is haza jöttek . . .

— Ne tovább! — szakitá félbe Margit hevesen, ha jó barátom akar maradni, ne kisértsen. Menjen be inkább atyámhoz, szórakoztassa szegény öreget, mert én már képtelen vagyok reá.

— Én most . . . a naplementét akarom nézni . . . Jó éjt! (Vége köv.)

Válasz.

— Irta: **Krocsán Irma.** —

„Boldog, végtelenül boldog vagyok, mert fölvettek az n . . . i tanitónőképezdébe! Hisz tudja édes Nénikém, mily egyedüli gondolatom volt mindig az a nemes eszme, hogy lesz a képezdében s hogy lesz azután, mondja meg édes Nénikém?"

Többek között ezeket irod kedves Hugom, tőlem kérve tanácsot életpályádra. Jól teszed; én keresztül mentem mindezeken, s a mit most elmondok, annak alapja nem más, mint a tapasztalat és az irántad érzett szeretet.

Midőn távol a kedves körtől, melyben eddig éltél, senkit nem ismerve, idegen világba, a képezdéb lépsz, ugy érzed magadat, mint az a kis virág, melyet a barátságos kis falusi kertből elvisznek egy szép parkba hogy ott a szakértő kéz alatt nőjjön, fejlődjék, későbbi diszére az egész növényvilágnak. A kis virág, midőn ott elhelyezik, körülnéz, oly egyedül érzi magát itt, e mindenütt oly nagy izléssel és pontossággal elrendezett kertben. Gondolatai illatát szertebocsátva, megértik őt a többiek, megszánják kis társukat s a legédesebb illatot terjesztve feléje, igy suttognak: ne félj, kedves nővér, nézz körül, látod, nem vagy egyedül, mi mind itt vagyunk s téged szeretünk. Látod mi is ugy kerültünk ide, mint te, egyik délről, másik északról; egyik szerető édes anyát, másik jó testvért, hü barátot hagyva ott, de lásd élünk, pompázunk, mert gondos kéz őrködik fölöttünk, melynek egyéb czélja nincs, mint minket megnemesitve, szárnyra bocsátani, hogy haszára, gyönyörüségére legyünk az embereknek. — S a kis virág szeméből az égi harmat képiben kicsordul a könyecsepp,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ám ezen önmagából meritett jutalom, ha elégséges is lehet, de semmi esetre sem tökéletes, mert az ezen göröngyös pályán haladó, számtalanszor szemben kell, hogy találja magát, a ki nem elégithető követeléseket támasztó elfogult szülőkkel, néha a sikerekért kancsal szemmel néző pályatársakkal és nem egy esetben nemzetiségi féltékenykedésekkel.

A midőn mindezeket előre bocsátottuk, minden czélzás és utógondolat nélkül, czélunk csak az volt, hogy ezen nehéz hivatáson nem csak fényben álló részeire mutassunk, hanem annak néha sötét hátterét is megvilágitsuk — azért, hogy az ezen közpályán szerzett érdemeket annál igazságosabban mérlegelhessük.

Mélyen tisztelt polgártársak!

Nagyrabecsült és Szeretett Elnökünk és Alelnökünk!

A mai nap, harmincz éves tanári munkásságodnak a határkövét képezi.

Ha talán más, nem tudományos, jobban mondva ipari, vagy kereskedelmi pályán müködtél volna 30 évig, megvagyunk győződve, hogy a te szorgalmaddal, a te munkásságoddal és teremtő képességeddel, nagy vagyont szerezhettél volna, a mely azonban csak a te anyagi jólétedet biztositotta volna.

A sors azonban ezen nehéz pályára vezetett, a melyen anyagiakat szerezni alig lehet, de igenis lehet erkölcsi, érzelmi kincseket gyüjteni, a minek legfényesebb bizonyitéka az, hogy a te kötelességtudásod, a te fedhetetlen hazafiságod, a magyar kultura fejlesztésében és a társadalmi téren elért sikereid és végre megbecsülhetetlen emberszereteted, az irántad táplált rokonérzelmek egész kincses házát halmozta össze a mi szivünkbe.

Ezen kincsek között fogod te feltalálhatni a mi hálás elismerésünket, a mi szeretetünket, a melyek mindmegannyi drágaköves rendjelnél értékesebbek, mert nem protekczió nyujtja azt néked, hanem önként adózunk vele, honfi és polgártársaid, állás, rang és vallásküIönbség nélkül.

Hogy mindezeket szivünk egész melegével néked elmondhassuk, azért jöttünk mi ide, az általad szeretetteljes gondossággal fejlesztett és folyton ébren tartott magyar polgári kör és ennek társegyesülete, a temetkezési segélyegylet egyhangu és önkéntes elhatározásából, hogy hazafias munkásságodnak ezen évfordulóján, néked egy szemmel ugyan nem látható, de mindnyájunk szivében annál mélyebben gyökerező, maradandó emléket állitsunk, a mely néked az élet küzdelmeiben vigasztalásul, a jövőben való további hazafias müködésedben buzditásul szolgáljon.

Ezen az erkölcsi talapzaton állj te meg továbbra is — megtántorodás nélkül!

A magyarok Istene téged sokáig éltessen!

Erre Gyöngyössy örömkönyekkel szemében, hogy őt ilyen nem várt, de részünkről hozzátéve jól megérdemelt kitüntetés érte, a következő szavakban válaszott:

Tisztelt Polgártársak!

Az imént elhangzott szép szavakért, a melyeket igen tisztelt szónokuk, kedves barátom, a Magyar polgári kör és Első magyar temetkezési egyesület nevében 30 éves tanári és társadalmi szerény munkásságom jutalmául hozzám intézett, fogadják leghálásabb köszönetemet.

Nem tagadom: jól esik ez nekem. Hisz van-e emberre szebb és megtisztelőbb jutalom, mint polgártársaitól nyert bizalom és tisztelet? Önök e nem keresett és nem várt jutalomban részesitették csekélységemet szives megjelenésükkel. E megtiszteltetésből erőt meritek a jövőre, hogy szeretett hazám és nemzetem nagy munkájához bár egy porszemnyivel én is hozzájáruljak.

Legyenek meggyőződve tisztelt polgártársaim, hogy mig az Isteni kegyelem életemet megtartja s egészségem engedi: ott leszek Önökkel a hazafiság és együttérzés munkájának istápolásánál. Csekély tehetséggel, de annál nagyobb jóakarattal arra fogok törekedni ezután is, hogy az öntudatos munkával tiszteletet vivjanak ki a magyarságnak e kis szigetén azon egyesületek, a melyeknek vezetésére az Önök bizalma odaállitott. Szolgálni fogom a népnevelés ügyét azzal a szeretettel továbbra is, a melylyel ezt 30 év óta szolgálom, hogy igy azután annak minél számosabb tisztelőt nyerhessek meg a tanittató szülők és a nagy közönség körében.

Hogy pedig mindezekben a kellő eredményt elérhessem, kérem az Önök támogatását is, hogy itt e megszentelt földön, a hol névtelen höseink és hazánk legnagyobb dalnoka, Petőfi nyugosszák örök álmukat, egybeforrjunk a hazaszeretetben s a magyar állameszme megerősitésében.

Kitünő szivességükért fogadják ismételten leghálásabb köszönetemet. Éljen a haza! Éljenek mindnyájan boldogul és egyetértésben!

Gyöngyössynek válasza után a dalkör a Hymnuszt énekelte s aztán lelkes eljenzés közt a Frank-féle vendéglőbe vonult a közönség, hol az ünnepelt tiszteletére fényes bankett volt.

A pohárköszöntőknek hosszu sora következett az ünnepelt egészségére. Különösen kiemelendőnek tartom Székely István postafőnök, Meisel József róm. kath. plébános beszédeit az ünnepeltre, mint 30 éves tanitóra. Józsa Adolf beszélt ezután elmondva mi szivén feküdt, jót és jobbat kivánva Gyöngyössynek. Társadalmunk örökké tisztelt tagja, Filep bácsi emelkedett fel szólásra, hogy mint a tanitóság mintaképét ünnepelje. Palffy Aladár mint a „Nagy-Küküllő“ felelős szerkesztőjét köszöntötte fel. Aranka Tivadar köszöntötte fel ezután Gyöngyössyt, egyben inditványt téve, hogy a minisztert táviratilag üdvözöljék az ünneplők, mit egyhangulag és örömmel fogadtak s a következő sürgönyt küldötték Wlassics Gyula közoktatási miniszternek a Csorba-fürdőre:

„Gyöngyössy István 30 éves jubileuma alkalmából egybejött segesvári magyar társadalom szeretettel emlékezvén meg Nagyméltóságodról, hazafias tisztelettel üdvözli: Segesvári magyar polgári kör.“

Mire a miniszter a következő sürgönynyel válaszolt:

„Szives megemlékezésükért fogadják hálás köszönetemet.“

Azután a toasztok hosszu sora következett és a kedélyes estének csak a pirkadó hajnal vetett véget.

Tarcsay Bende.

A fehéregyházi emlékünnep.

jul. 31.

Az a nemzet, a mely nem becsüli meg nagyjai emlékezetét, nem méltó, hogy jelenében boldog, jövőjében nagy és dicsőséges legyen. S ha van a földön nép a melynek lelkében olthatatlan lobogással kell égnie a multak dicsőséges fölemelő, erősitő és munkáló emlékezetének: a magyar nép az, ez az Európában testvértelen, de erejében nagy, akaratában diadalmaskodó, hazafias lelkesedésében eszményi hevülésü nép, a melyet el nem kábitott soha a dicsőség teljessége, de földbe sujtani sem birt ama rettenetes megpróbáltatások neheze, a melyekkel ezeréves történetében próbára tette a magyarok Istene.

Ez a nemzet tud emlékezni, lelkében ott ég a lelkesedés heve s a minden napi élet szürkeségéből, földresujtó gondjaiból fel tud emelkedni megtisztulva, áldozva és a multak nagy tanulságain törhetetlenre aczélosodva — nemzeti nagyjainak vértanuinak emlékezetén.... Mikor a nagy idők gyászos dicsőségének e félszázados jubileumán a magyar Tyrteus és névtelen társai porladó csontjai fölött az egész magyar nemzet zokogása hangzott és az egész Magyar haza imája szállt az ég felé, a mindenek Istenéhez, Segesvárnak, magyar hazafias érzésében erős lakossága megfogadta, hogy nem hagyja elmulni egyetlen évnek nagyemlékezetü évfordulóját sem, kizarándokol minden evben a halhatatlan költő és a szabadságért elesett névtelenek közös sirjához, hogy leborulva a honfi vérrel megszentelt édes anyaföldre erőt, kitartást, lelkesedést meritsen a jövő nagy küzdelmeire.

Azóta két év mult el és ime Segesvár magyar közönsége nem feledte el fogadását.

De nem feledte el az ország népe sem! Nem lankad a lelkesülés, sőt egyre hatalmasabb lángokban lobog az ég felé, nemzetmegtartó erejével egyesitve legalább az esztendő egy napján a magyar haza magyar polgárainak szivverését.

Ez a nap julius 31-ike, a történelem szerint megszentelt időpont a Petőfi Sándor halálának s a magyar szabadság kioltásának napja. Ünnepre készült Segesvár és környékének lakossága most is.

A Magyar Polgári Kör lelkes tagjai, élükön fáradságot nem ismerő, áldozatot nem kimélő alelnökével, Gyöngyössy István polgári iskolai igazgatóval, a legmesszebb menő intézkedeseket tette meg, hogy az ünnep szép, magasztos és méltó legyen; méltó ahoz a kinek emlékezete újul meg abban es méltó azokhoz, a kik szivök igaz buzogásával akarnak áldozni a magyar dicsőség emlékezetének.

S az volt az ünnep. Szép, magasztos és méltóságos...

Hü tudósitásunk az ünnepről a következő:

Julius 31-én reggel 9 órakor hálaadó gyász istentiszteletre gyült össze Segesvárnak és környékének lakossága. Az istentisztelet a róm. kath. plebania templomban tartatott, a melynek szentélyét ez alkalomra Meisel József plebános fekete gyászposztóval vonatta s e mélyen megillető keretben gyászravatalt allittatott, a melynek tetején törött kard, honvédcsákó és mente volt elhelyezve, előtte pedig régi fegyverekből összerakott gula állott, mig körülötte lobogó gyertyák fénye emelte a lelket megható érzés fölkeltését. A szent misén Kory Ottó medgyesi zárdafőnök celebrált Steinbauer Ferencz erzsébetvárosi és Meisel József segesvári plebánosok segédletével. A templomot egészen megtöltő hazafias közönség soraiban ott voltak Georgovits Sándor és Róth Döme plebánosok s a Magyar Polgári Kör összes tagjai. A lelekemelo istentisztelet után a segesvári zenekar gyujtó hangjai mellett, zászlók lobogásával a vasuti állomáshoz vonult a közönség, a hol Gyöngyössy István alelnök vezetése alatt a budapesti és kolozsvári egyetemi ifjuság küldöttségét fogadta. Ekkorra mar megérkeztek a székelykereszturi dalkör és közönség tagjai is, a kik több mint 20 kilométer távolságról zarándokoltak ide s a vasutnál már a dalkör éneklése is belevegyült a közös lelkesedés és szeretet ünnepének hangjai közé. A Rákóczi-induló vérpezsditő hangjai, zászlólengetés és fehér ruhás lányok virágözöne fogadták az ifjakat, a kik szivök hazafias érzését követve, a messze távolból zarándokoltak a szent sirokhoz.

A budapesti ifjuság képviseletében az Egyetemi Kör elnökének vezetése alatt hét magyarruhás, kardos ifju jött Segesvárra, mig a kolozsvári diákság képviseletében Bodor Aladár a kolozsvári „Főiskolai Lapok“ szerkesztője jelent meg szintén magyarban. A budapesti küldöttség élén örvistyei Hencz Károly az Egyetemi Kör elnöke állott, a ki Gyöngyössy István meleg szeretettől lelkes, emelkedett üdvözletere rövid, tartalmas és lelkesült beszeddel valaszolt. Aztán külön vonattal az egész közönség a feheregyházi sikra vonult, a hol déli 12 órakor kezdetét vette az emlékezetében is fölemelően szép hazafias ünnepély.

Miután a kivonulók vezetői Haller Lujza grófnőt, az emelkedett lelkü honleányt, a Petőfi-emlék gondozóját üdvözölték, Balog Jancsi kolozsvári zenekara a Hymnuszt játszotta, a melyet a segesvári dalkör külön elénekelt. A közönség fedetlen fővel hallgatta a nemzeti imádság szent hangjait s ettől kezdve vegig ugy kisérte figyelmével az ünnepélyt.

Balázs Imre ev. ref. lelkész magasszárnyalásu és lélekemelő imája után Józsa Adolf a Polgári Kör tagja tartott mélyen átgondolt s eszmeinek erejével mindenkit sugárzó ünnepi beszédet, a melynek bevégeztével ifj Jakabfy József szintén a polg. dalkör tagja szavalta el nagy hatással Petőfi „A ledőlt szobor“ cz. költeményét, majd a székelykereszturi dalárda énekelte el a Szózatot s a székelykereszturi iparos ifjuság nevében Baudy Sándor szép beszéd kiséretében koszorut helyezett az emlékoszlop lépcsőjére.

Most a magyar egyetemi ifjuság nevében Hencz Károly az Egyetemi Kör elnöke tette le koszoruját ifjui hévtől áthatott, eszmékben gazdag beszéd kiseretében. Utána Magasházy László budapesti jogász szavalta el Jókainak „A holt költő szerelme“ cz. költeményét, könnyeket fakasztva és érzelmeket gyujtva.

Gyöngyössy István az egész ünnepély lelkes rendezője a budapesti Petőfi-társaság koszoruját helyezte el — a nagy idők dicsőségét méltató, nagyhatásu beszéd kiséretében. Végül a segesvári dalkör imát énekelt az Istenhez s ennek elhangzása után Balog Jancsi a Rákóczi induló hangjaival arra a helyre kisérte a közönséget, a hol a magyar szinészet egének fényes ragyogásu csillaga, E. Kováts Gyula végezte olyan tragikusan dicsőséges halállal életét... ott elhuzta a nagy halott legkedvesebb nótáját s a lelkesedésében már könnyekig meghatott közönség, mint egy ember elénekelte a zene kiséretében: „Kétszer nyilik az akáczfa virága“...

Délután két órakor a segesvári Petőfi-szoborhoz érkezett a nagyszámu közönség, a melyhez akkor már Segesvár nagyszámu és az istenitiszteleten is résztvett előkelő hölgyközönsége is csatlakozott.

A szobor előtt a budapesti ifjuság nevében Bóta Szilárd, a kolozsváriak nevében Bodor Aladár mondott beszédet mig a székelykereszturi dalárda énekeivel nyitotta meg és zárta be az ünnep ezen részét.

A szobortól eloszolva, ősmagyar szokás szerint a fehérasztalhoz nézett a közönség s lelkes hangulatban a késő délutánig maradt együtt.

A lelkes köszöntőknek végtelen sorát fel sem emlithetjük, különösen ünnepelték az igaz hazafiságnak tetteik megnyilvánulásában is bátor képviselőit, Haller Lujza grófnőt, a polgári kört és főképpen alelnökét Gyöngyössy Istvánt, továbbá a hazafias lelkészeket és az ifjuságot, mint egy szebb jövő bajnokait.

Ugyancsak ebéd alatt érkezett az alelnök kezéhez Bartók Lajosnak a bpesti Petőfi-társaság alelnökének üdvözlő távirata és a Prodan János budapesti egyet. polgár távirata a ki a budapesti bölcsészethallgatók nevében küldte lelkes üdvözletét.

Ebéd után a város nevezetességeit tekintették meg a vendégek, mig este szükebb körben, de nem lanyhuló hévvel méltatták még egyszer a nagy nap jelentőségét akik még a városban maradtak. Az esti ünnepélyen a nők is részt vettek s az ifjuság eszményi lelkesedéssel ünnepelte őket.

Igy folyt le az ünnep, nagyszerüen, melegitően, magasztosan! a lelkek mélyen felejthetetlen emlékezést és maga hevében megtisztult hazafiui lelkesedést gyujtva.

Hogyan lesz mához esztendőre? (K. P.)

Fürdői levél.

Borszék, 1901. jul. 30.

Székely-Udvarhelyről, tengelyen, mintegy 138 kmeternyi hosszu és fáradságos ut után jutottunk ide — Csikországának e szép tündérkertjébe.

Ez a hosszu ut, melyen először vánszorogtunk ide, talán soha se volt olyan fáradságos, mint az idén, a midőn a folytonos esőzés által megrongált utvonal, — az ár által elsodort hidak ujraépitése — és az illetékes építészeti hivatal hallatlan indolencziája, lelketlen nem törődömsége miatt a Czirjék-féle Libáni fogadótól nehány kmeternyi távolban, Gy.-Szt-Miklós felé, tán kies, de lakatlan vidéken több hid hiányzott és a nélkül kezdettek azoknak egyszerre való ujraépitéséhez, hogy akár elébb alkalmas kitérőkről gondoskodtak volna, akár az épitést részletenként eszközölvén, a hidak és utvonal egyik felén a közlekedés lehetővé lett volna téve.

Igy aztán csaknem egy óráig tartott életveszélyes saltó mortalénk, — kocsi rugók ropogása és tengely recsegés, — igavonó állatok kinzása és sok testi-lelki gyötrődés és félelem közepett és után lehetett átvergődnünk ezen az átkozott helyen.

Bizony ha az idén julius 5—10-ike között a balsors betegséggel sujtott, vagy kis gyermekekkel megáldott családokat hozott erre a tájékra, tudom, hogy még sokáig megemlegetik velünk együtt ezt a fatalis utazást! És valóban nincs elég erős szavunk, melylyel illessük ezen kvalifikálhatatlan eljárást és a nyár derekán fürdőkre utazó nagy közönség iránt tanusitott kiméletlenségét az illető hatóságoknak és szakközegeknek.

És annyi kétségtelenül igaz marad, hogy Székely-Udvarhelyről előbb és könnyebben eljuthattunk volna Párisba, mint Borszékre.

Ám! Isten különös segedelme mégis ide vezérelt! És pihenés után, a kiállott kellemetlenségeket is feledve, bőséges kárpótlást nyujt a végre-valahára földerült égbolt; a fenséges tájkép, a balzsamos illattal telitett tiszta levegő és az az üditő forrásviz, a melyet nap-nap után élvezünk — itt ezen a gyönyörü — és az édes anyatermészet által oly pazarul megajándékozott pontjan bérczes hazarészünknek; itt, közel ezer méternyi magasságban, a tenger szine felett.

És ha körül tekintünk az „Aurora“-ból, ebből a mi központtól ugyan kissé távol eső, de találóan elnevezett csöndes és kedves kis villánktól, melyet először övez körül fényözönével, borit be sugár tengerével a kelő nap, az ég dicső királynéja: — ugy fogjuk találni, hogy az egész fürdőtelepet zöld ligetek özöne boritja el, melyek között itt-amott csinos, izléses és kényelmes berendezésü nyári lakások tünnek elénk.

Elmondhatjuk, hogy minden van itt, mi „szemszájnak ingere“ és csak vasut kellene, hogy a vendégek megszaporodjanak.

Ugyanis mig 1883-ban a kimutatás szerint, több mint 600 család és csaknem másfel ezer lélek üdült itt: addig az idén mai napig még a lélekszám se sokkal haladta tul a 600-at és igy még most is a legkényelmesebben berendezett lakások állanak üresen es várják készen a lassan gyülekező vendégeket.

Pedig a lakások nem drágák, az étkezés változatos és mérsékelt áru is; a természet által nyujtott élvezetek pedig megfizethetetlenek.

Hiszen Borszék savanyuviz forrásai olyan gazdagok, hogy csak a főkut egymagában 8 millió liter vizet ad évenként; az összes kutak forrásbősége pedig az E. M. K. E. utikalauza szerint a 18 millió litert is meghaladja és igy ha fél Európát látnák is el innen savanyuvizzel, még mindig maradna bőven a vendégeknek.

Hamza M. nagyváradi zenekara naponként kétszer játszik a Kossuth-kutnál. — Ezen kivül a konfetti és tombola napi rnnden vannak. Most Dombai Mihály szinművész is naponként előadásokat tart. Hetenként kétszer zene-estély van a „Remény“-ben, mely tánczczal szokott végződni. — Az „Anna“ bál és az ismerkedő találka is elég szépen sikerült. — A székelyudvarhelyi dalegylet szives fogadása iránt sincs semmi kétség.

Arra a kérdésre pedig, hogy az idén városunkból és vármegyénkből kik fürdőznek itt, az alább következő névjegyzék ad feleletet:

Gyarmathy Ferencz és családja ügyvéd, Sz.-Udvarhely, Ádám Albert várm. első aljegyző, Székely-Udvarhely, Homolay Lajos p. ü. titkár, Bod Károly és neje tanár, Bod Emma tanitónő, Bod Etelka tanitónő Székely-Udvarhely.

mely mindent magában foglal: az otthon hagyottak utáni vágyat s az uj társnők iránti hálás szeretetet és ragaszkodást. S e percztől kezdve él és fejlődik a kis virág szinben, illatban, nemességben szeretteink gyönyörüségére.

Talán fölösleges mondanom, kit személyesit a kis virág és kit és mit a többiek. A négy, esetleg hét év eltelik, mint édes álom, melyet ugyan néha megzavar egy-egy képzelt bántalom, de becsüld meg édesem ez időt, mert ez többet vissza nem tér! Egykoru, egyenlő szent lángtól hevitett teljes ideálizmussal gondolkodó fiatal leányok lesztek ott együtt, kik mindent jónak láttok, kiknek az egész meberiség iránti hitük tiszta, odaadó, nemes. Ha ily leánycsoport lelkivilágát meg lehetne örökiteni, mily nemes és bájoló kép tárulna elénk!

Nem mondom, lesznek ott is kevésbbé nemes jellemek is; de ismerve téged, oly hatással lehetsz rájok — mert ebben a korban a lélek legfogékonyabb — hogy őket is magadhoz emelve: jobbá teheted. Neked külön, hogy ott miként tanulj stb. ismerve a te szorgalmas, szerény s önfeláldozó lényedet — nem tartom szükségesnek tanácsot adni.

*

Elröppennek a tanulási évek, megnyered a sok fáradsággal és nemes ambiczióval szerzett oklevelet s Krisztus apostolaihoz hasonló lánggal elindulsz a nagy utra: gyermeklelket nevelni, emberszivet nemesiteni.

* * *

Isten nevében kezdd meg ezt, mert a hely, hova lépsz, a nevelés tere: szent.

Az élet ellentétes erők küzdelme. Mily szép e küzdelem, tudva, hogy czélunk szent, legyen az ellenség bármily hatalmas, a mi erőnk el nem fogy, hanem még inkább lángol, hevit! Küzdeni a jóért, igazért, a szent eszmékért! Ez vár reád édes hugom, ha tanitónő akarsz lenni. Mert látod, nagyon ritkán lel igazolást az emberekbe vetett hitünk. Lehet, hogy olyan világba jutsz, ahol megértenek s kezetnyujtva segitnek nehéz, de nemes munkádban. Hogy igy legyen, ez számodra egyedüli kivánságom. De jobb mindig kisebb követeléssel lépni fel s akkor nem lesz oly fájó a csalódás. Hátha olyan körbe jutsz, mely a te jellemeddel épen ellentétes; bizony szánandó sors ez, mert nincs fájdalmasabb benyomás, mint látni egy, a közönségességhez kötött nemes szivnek vonaglását. De hisz te tanitónő leszel, kinek mindene a reá bizott gyermeke. Ezeket neveled szeretettel s mással nem törődöl. Te nem törődöl? De nagyon is törődnek mások, az avatatlanok kik a te szeretettől áthatott elveidet meg nem tudván érteni, kigunyolják s ahol tehetik, meggátolnak nemes törekvésedben. Fáj neked ez végtelenül, de tanitványaid közé lépve, azoknak angyali lelkü és irántadi ragaszkodásuk mindent feledtet veled, boldog vagy velük együtt az iskolában.

Azonban te nemcsak tanitó, hanem ember vagy, kinek szüksége van az iskolán kivül is lelki légkörre, azért keresd ezt a jó könyveken kivül a társaságban. De jaj neked, ha nem ugy gondolkodol, mint ők, ha nem fogod rá a fehérre, hogy fekete, csak azért mert ugy kivánják. S ha aztán találsz egyet — s te ezerszer szerencsétlen, ha ez férfi! ha találsz valakit, a ki hozzád hasonlóan gondolkodik s szintén nem érzi jól magát az általános áramlatban s igy mindkettőtöknek örömet szerez, ha a lelketekben élő-idealismust az eszmecserével fölajánlhatjátok s te, mint önálló tanitónő, mersz egyedül beszelni egy férfival, (oh kicsinyes alakoskodások, mely nem a lélek nemességében, hanem a kölcsönösségben keresi az erkölcsét!) akkor pellengérre állitják legdrágább kincsedet, becsületedet. Mert hisz ez olyan könnyü dolog, más nem kell hozzá, mint egy kis adag lelketlenség! S te mit csinálsz akkor szegény hugom? Hat hibásnak érzed magadat, vádol lelkiismereted? Nem. Na akkor nyugodt lehetsz; hisz tudom, ugy vagy szokva, hogy lelkiismereted a legszigorubb biród, ha ez megnyugtat, hagyd a megtorlást arra, akié a bosszuállás. Jó szived pedig erőt merit majd ott is, hol a felfuvalkodott lélek egyebet se találna majd kétségbeesésnél.

Talán akad valaki, aki némileg megértve helyzeted, sajnálni fog. Téged nem illet ez. Mert csak a gonoszok, óh kedvesem, csak ezek a sajnálatraméltók s Krisztus szava, mig az emberiség igaztalan s vak leszen, teljesülni fog: »Boldogok, kik üldöztetést szenvednek.« Ha az ember végig néz a társadalmon, láthatja, hogy az elnyomottak szerencsétlensége kisebb, mint az elnyomóké, ezeket kell sajnálni, a bakókat, kiknek büntetésük az e sorsra való kárhoztatás.

Te csak haladj a megkezdett uton S ha sok tövisbe hágsz is, kárpótolja ezt növendékeid tiszta ragaszkodása és szeretete. Azokkal szemben pedig, kik rágalmaznak, légy büszke, mint maga az erő, becsületed s lelked feljogosit erre!

Talán nagyon is sötét képet tártam eléd édes hugocskám, de igérem, hogy máskor kedvesebbet mondok. Remélem, hogy te oly szerencsés leszel s nem éled át az itt elmondottakat valóságban. Kinek volna ez tovább kivánsága, mint a téged oly igen szerető

Nénédnek.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Válasz

fátlan Kis Jakabnak kérdéstelen „Felelet“ czimü czikkére.

(L. „Székely-Udvarhely“ 14. sz.)

„Nem vagyok méhész. Faiskolám sincs.“ Ön is ilyen gazda, tanitó, még pedig aláirása szerint á l l a m i tanitó létére, ha már az állami jelzővel nagyobb tekintélyt és sulyt akart adni irásának, a mi bizonytalan.

Ön a szükségtelen irást nem bizta más, gyakorlatilag is azzal foglalkozó, tehát tudósabb társára. Egyfelől én is ily hivatlanul foglalom el e lap terét nehány sorral, tehát czimtelen czimen, s hozzá még á l l a m i tekintély nélkül. Ön is olyan szükségtelen bőbeszédü, s a v i l á g o n m i n d e n b e n o l y a n s z a k é r t ő, mint társainak nagy része. A sok szavába belevész a dolog magja. Ön is ugyanezt mondja, mondhatja sokad magával rólam is. Igazán, vagy nem igazán, az itt most nem kérdés. Kis Mózesnek joga vala irni, mert neki volt miről irni, s a mit bemutasson. Önnek és sok társának nincs, mert f á t l a n és m é h t e l e n. Épp mint én. Ön is, mint sok társa, csak b ő b e s z é d d e l akarja eligazitani azt, a mit csak c s e l e k v é s s e l lehet eligazitani. Ezért zugolódnak önökre, mint közszolgálati emberekre, a minőktől cselekvést várnak minden vonalon, nem pedig ó r á c z i ó t. Ezt önök közül többen nem akarják érteni és helyeselni.

Másik jogczimem ez irásra egy párbeszéd, melyet pár nappal ezelőtt küldött nekem egy régi katona pajtásom, melyen előbb kaczagtam, a végén pedig keseregtem és sóhajtoztam, ugy azonban, hogy senki se hallja. Ez éppen kapóra jött. Ön kényszerit rá, hogy közöljem, s ez az én Válaszom lényege. Ez önre nézve annyival érdekesebb lehet, mert ön alig ha nem éppen azon a vidéken áll a magas állam szolgálatában (szeretném, ha e g é s z e n a nép szolgálatában állana), melyen a párbeszéd tárgya mozog Ez a párbeszéd pedig, ugy hiszem, nem költemény. A mint barátom irja, sok helyre talál. Ez ellen az óráczió semmit sem használ. Ez világot vet a helyzetre, s megértheti hatóság és más érdekelt. Jó lesz zsebre rakni és cselekedni. Ha ön nem áll elő hivatlanul, ez is titokban marad legalább egyelőre. Ön az oka.

A párbeszéd ez:

B.: Hallottál-e valamit Udvarhelymegye történetéről, kolléga?

K.: Nem is akarok hallani, mert a nélkül is tudom, hogy abból semmi sem való az iskolába és az olvasó körbe?

B.: Akkor hát nekem is jobb lett volna még az ismertetését is el nem olvasni. Különben igy sem tudok az egészről semmit.

K.: Azért mondám, mert nekem több komám nyilatkozott igy, pl. K. Gy., Sz. M., D. M., S. L. s mások.

B.: Én sem rontom hát annak az olvasásával a termetemet, mert akkor meg kellene tanulnom akadozás nélkül olvasni. Ezt pedig nem akarom. Tudok én anélkül is olyan keservesen beszélni, hogy a mennyi szegény vén asszony van, mind sirásra fakad.

K.: No látod, én is ezért nem akarok arról semmit tudni. Oh, jesz, jesz, jesz! Ha még az is baj; abból nem lesz jaj! Ne félj semmit.

Még egy pár észrevételt.

Régen is főztek elég szilva pálinkát, árultak el és ettek meg nyersen is elég szilvát. De azért bővében volt aszalvány, tehát téli élelmi czikk. A méhek is pusztultak, szaporodtak, de bőven volt eladásra és otthon maradásra is méz, a mi szintén élelmi czikk és nem csupa nyalánkság. Ez a tudatlan népé volt, a mai nehány kosár, vagy kaptár pedig csak nehány tudós és kitanitott uré. Ez a baj. Tessék oda hatni, hogy falunként füstnélküli aszalók létesüljenek, mert őnagyságaik is vásárolják, városban járva, drága pénzen csemegének is, nem tetszvén az otthoni füstös szilva. Hát a sok körte, alma? . . .

Czikke szerint ön hivatali elődei példájára csupán a tudományok mértékletes, józan élet s főleg az erkölcsök faiskolájában müködik. Kiváncsi volnék tudni, hogy ön s vezértársai ez iskolákban minő eredménynyel müködnek? Vajjon nem találtatnék azokban valami kiselejtezni és égető tüzre való? . . . Ön tudhatja . . . Ha én járhatnék utána, bizonyos az, hogy az eredményt nyilvánosságra hoznám s akkor másodszor irnék ujságba, s én is tudós czimet kapnék, pedig minden tudományom a vén mester keresztapámtól indul ki s ott végződik. Azért nem vihetém tovább káplárságnál. Nézze el bátorságomat s ne csináljon lázadást e lap és személyem ellen az arra minden alap nélkül felette hajlandó társai között.

Engedjen csupán egy megjegyzést ama befejező észrevételére, hogy nem az Epreskerti czikke, s nem a kéz alatti rövid közlemény dorgáló hangján, hanem szeliden kellene a tanitókat egyre-másra figyelmeztetni.

Erre egész szelidséggel, sértési és leczkézési szándék nélkül egyfelől csak annyit mondok, hogy társai közül sokan kaptak már tanfelügyelőtől, szolgabiráktól, elöljáróságoktól sok év folyama alatt minden tekintetben szelid figyelmeztetést, de eredmény nélkül, mert önök a tanitók 25 ezer létszámára hivatkozással olyan haderőnek képzelik magukat, melynek mozgásába senki belé nem szólhat, s mely nélkül az állam megdől. Önök tartják fenn, mint egykor Atlás az eget, a vállain. Tehát tanitók létökre üres hiuság rabjai sokan. Az pedig felette nagy hiba, ha a jogos és a körülményekbe beillő, de azok határán tul nem csapó önérzet üres hiuság és önnagyzolás ruhájába buvik. Nem a német tanitók hitték el magukat a néhai Vilmos császár ama feletti nyilatkozatára, hogy nem ő, hanem a német iskolamesterek verték meg a francziákat. Ugy látszik, hogy a magyar iskolamesteri kar egy része kapkod ama nyilatkozat fényessége után, pedig az legnagyobb részben nem volt egyéb, mint magas udvariasság és buzditani akarás hangja, nem pedig kész pénznek veendő állambölcsészeti és politikai tény. Ezt önön kivül mindenki igy vette és veszi. Nagyon jellemző.

Reménylem, hogy ezt nem veszi a tanitókat lerántó véleménynek, valamint azt a megjegyzésemet sem, hogy ön az alapul vett nagy történeti könyv hivatkozott lapjai komoly tanulmányozása s a lapszám kiigazitása után is azt mondja, hogy a kérdéses rövidke hirlapi közlemény állitotta szembe egymással gyümölcs és méhészet tekintetében a 200 év közötti külömbséget. Pedig Udvarhelymegye történetének az irója tette az összehasonlitást az ön vagy önök előzetes megkérdezése nélkül. Derzsi csupán ismertetni merészelte e munkát. Ön illetékesnek tartotta magát a történetiró rendreutasitására az abból vett rövidke közlemény nyomán. Tehát sok tünődés után sem értette meg azt, a mit a könyvből és a közleményből olvasott s nem vette észre, hogy pár szó különbséggel lényegileg a kettő egy és ugyanaz.

Az apostol kérdezé utközben az egyiptomi királynak a szekérben Profétákat olvasó főemberét, hogy érti-e a mit olvas? Azt felelte, hogy n e m. A magyar állam egyik fizetett embere nem érté a mit olvasott; de azt nem ismerte el, hogy nem érti, hanem czikket irt, a nem értett dologról.

Ez is jellemző.

Ön okozta emez észrevételeket. Ne vegye sértésnek.

Hegyekközi Mátis Dávid.

Egyházi ügyek

Az udvarhelyi unitárius egyházkör évi rendes közgyülését mult hó 18-án tartotta meg a muzsnai egyházközségben Kisgyörgy Sándor esperes és Jakab Gyula f. ü. gondnok kettős elnöksége alatt, Pál Ferencz körijegyző tollvitele mellett egyháziak és világiak szépszámu jelenlétében. A lelkes hangu elnöki megnyitó és a jegyzőkönyv felolvasása után — mely a jegyző ügyes tollát dicséri – következett az esperes évi jelentése, mely a kör minden mozzanatát felöleli. Ebből a jelentésből örvendetes tudomásul szolgálnak a népesedési és vagyoni számadások. A kör népessége 12495 lelket tesz, kereszteltetett 184 fiu, 177 leány, összesen 361, melyből csak 46 törvénytelen. Meghalt a fineműől 152, a nőből 150, összesen: 302, konfirmáltatott 137 fiu, 117 leány = 254. Törvényes házasságot kötött 95 pár, kik midannyian egyházi áldásban részesültek. Vagyoni tekintetben is örvendetes jelenség, mert a közalap 12660 K 71 f, magtár alap 424 K 96 f, kepe alap 40896 K 55 f, épitkezési alap 12454 K 85 f, regalekötvény alap 2239 K, orgona alap 11 K 31 f, torony alap 5901 K 79 f, iskola alap 2765 K 46 f, vegyes alapok 9363 K 74 f; összesen 88,853 K 32 f, mivel szemben teher: 11,185 K 14 f s igy tiszta vagyon 77,668 K 18 f. Gabonában van 1564 hektoliter és 85 liter. Az ajándékozás összege 2329 korona. Mindenik egyházban az egyháziasság mellett békés munkálkodás Isten országáért. Jó kezdet az uj száz küszöbén. Megemlékezik a jelentés az ev. ref. egyh. értekezlet alkalmából Bartók dr püspöknél és gróf Kun Géza ért. elnöknél történt tisztelgésről is meleg hangon. A jelentésért esperesnek köszönet mondatott, mely után megtörtént az uj énekvezérek felesketése és tudomásul vétettek a felsőbb leiratok. Közgyülés a lelkészkör kérese folytán az egyh. főhatóság által kinyomatását határozta el Demeter Dénesnek „Az áttéréseknél követendő eljárásokról“ czimü müvét. Székely-Udvarhely, mely edőig társ egyh. volt Kénosnak, önállósitása kimondatott és templomépitése ügyét az egyházközségek magáévá téve, áldozatkészségüket igérték. Közben a harangok megszólaltak s istentiszteletre hivták a sokaságot, mely előtt Vas István szt.-péteri veterán lelkész mondott ifjui lelkesedéssel imát és beszédet az Isten országáról. Esperes szivből üdvözölte a templomi gyülekezet- és a muzsnai egyház községet, mely vendegeül fogadott. Erre 10 percznyi szünet következett, mely után Kovács Imre előadó referálta az egyh. nyugdijintézet javaslatát, Demeter Dénes tanügyi előadó az iskolakról és nyári tanitásról; majd az esperesi levéltárról számolt be. Dombi János a segélyezésekről és pénztárról tett jelentést bizottsága nevében. A különböző bizottságok mandátuma lejárván azok ujból valasztattak, illetve kiegészittettek és pedig a nevelésügyi bizottság tagjai lettek: Demeter D., Kádár L., Kovács I., Ürmösi K. lelkészek, Györfi J., Kis M., Szabó M. tanitók, a segélyezési bizottság tagjai: Ajtai J., Dombi J. lelkészek, Györfi J., Krizsa S. tanitók. A levéltár és közgyülési tárgyak előkészitő hiv. tagjai: Demeter D., Pál F. és Vári A., mig a pénztári bizottság tagjai: Dombi János, Péter Sándor és Ürmösi K. papok, Szabó Mózes tanitó. A közgyülések ujbóli szervezésére vonatkozó javaslatot Vári Albert referálta és elfogadtatott. A jövő évi közgyülés helyéül Gyepes neveztetett meg, miután Esperes szép szavakban köszönetet mondott elnöktársának, az előadónak és bezárta a közgyülést.

Jó délután volt az idő, midőn a papi telken, teritett asztalokhoz ültünk. Az éhes ember étvágyával költöttük az izletes étkeket, midőn Jakab Gyula gondnok poharat emelt a Roschiczon üdülő egyh. fejedelemért, Ferencz József püspökért. Ezt követte egész sorozata a toasztoknak. Kisgyörgy S. esperes felköszöntötte id. Daniel Gábor főgondnokot, ki az udvarhely megyei székelység édes atyja, majd a bizottsági előadókat, a pénztárnokot s végül a tanitóságot. Sándor Gergely az esperest, Ajtai János Vas István szónokot, Demeter Dénes a köri jegyzőt s majd a házigazdát, Vári Albert a hölgyközönséget, Vas István, Jakab Gyula és László Domokos f. ü. gondnokokat, Kovács Imre a testvér ev. ref. egyházat s annak jelenlevő képviselőit, Jakab József ref. tanitó az unitárius testvérekkeli egyetértést, Benczédi Mázes tanitó az egyházak követeit stb.

Már az alkony bontogatta szárnyait, hogy ráteritse az esőtől ázott vidékre, midőn lőn apostolok oszlása. Midenki igyekezett hazafelé, hogy kipihenje a nap fáradalmait, de lelkében megörökitse a példásan vezetett gyülés fölemelő emlékét.

D. D.

Különfélék.

— **Erzsébet királyné emléke.** Etéd község közbirtokossága boldogult Erzsébet királyné emlékére »E r z s é b e t - h á z a t é p i t e t t. Az emlékházat aug. 20-án István király napján nagy ünnepségek közt szentelik fel. — A rendező bizottság élén, mint védnök, H o l l a k y főispán áll. S az ünnepélyen felolvas gróf L á z á r Ádám megyei főjegyző. Az ünnepely részletes müsorát lapunk jövő számában fogjuk közölni

— **Szilágyi Dezső meghalt.** Mint a villámcsapás váratlanul és olyan lesujtóan éri az országot az a szomoru hir, hogy Szilágyi Dezsőt Magyarország volt igazságügyminiszterét, volt képviselőházi elnököt, jelenleg Pozsony város képviselőjét és egyik legnagyobb magyar államférfit aug. hó 1-ére virradólag halva találták lakásán Szilágyi Dezső julius 31-én jött Karlsbadból Budapestre és augusztus 2-ikán a Tátrába akart utazni; de szivszélhüdés érte. Temetése óriási részvét mellett pénteken délután volt.

— **Halálozások.** A parajdi m. kir. sóbányahivatal főnöke gyergyószárhegyi Veres Gyula, mint értesülünk Karlsbadban meghalt. Az elhunytban egy kiváló tisztviselőt és jeles hazafit gyászolunk, ki a sóvidéki székelység érdekében rendkivül sokat tett. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: A m. kir. sóbányahivatal alkalmazottjai fájdalomtelt szivvel jelentik felejthetetlen főnöküknek gyergyószárhegyi Veres Gyula m. kir. bányamérnök-hivatali főnöknek folyó évi julius hó 27-én délután rövid szenvedés után Karlsbadban történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványa folyó évi julius hó 29-én délután 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint Karlsbadban nyugalomra helyeztetni. Parajdon, 1901. julius hó 29. Idás legyen emlékezetén!

Mint mély részvéttel értesülünk nagy és sulyos csapás érte Sándor István székelyudvarhelyi gör. kath esperest. Felesége, született Solnay Amália, a háromszékmegyei Gelencze községben, hová leányához üdülni ment volt — meghalt. Az elhunytat nagy és résztvevő közönség kiséretében temették el. A gyászszertartást Solyom, gelenczei róm. kath. plébános végezte fényes segédlettel. A megboldogult lelkiüdvéért a gyászmisét Solnay János kézdipolyáni gör. kath főesperes, az elhunyt testvérbátyja mondotta. A megboldogultat férjén kivül fia, Sándor János szenterzsébeti gör. kath. plebános és leánya Bokor Endre gelenczei gör. kath. plebános neje és nagyszámu rokonság gyászolja.

— **Dalegyletünk sikerei.** A székelyudvarhelyi polgári dalegyesület, mint lapunkban már emlitve volt körúton van a Székelyföld nagyobb városai- és fürdőiben. Dalosaink julius hó 31-én indultak városunkból Tompa Árpád főreáliskolai tanár vezetése alatt. Az egyesület elnöke, dr Ráczkövy Sámuel ugyanis tekintettel nagyfoku elfoglaltságára, nem mehetett el a dalkörrel. A dalegylet eddig Gyergyó-Szent-Miklóson és Borszék fürdőn adott estélyeket s mindkét helyen olyan fényes anyagi és erkölcsi sikerrel, a mire méltán büszkék lehetünk. A dalestélyek lefolyásáról különben Tompa Árpád a következő sürgönyt intézte dr. Ráczkövy Sámuel egyesületi elnökhöz:

„Szent-Miklóson és Borszéken feltünő erkölcsi és gazdag anyagi siker. Tompa.“

— **Emleket az agyagfalvi réten.** Az agyagfalvi székely emlékoszlop részére ma Koncz Ármin földbirtokos és gyógyszerész urtól 55 korona 90 fillért kaptunk, mint Bakó Bálint nagy-károlyi kir. járásbirósági végrehajtó gyüjtését. Az adomány, melyet még a mai napon rendelkezési helyére juttattunk, a következő levél kiséretében erkezett szerkesztőségünkhöz:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Miután az „Agyagfalvi emlékoszlop“ pénzgyüjtő bizottságától ez ideig semminemü formában meg nem találtattam, sem más által gyüjtőivvel fel nem kerestettem; halmaz teendőim között pedig alig jutok hozzá legsürgősebb teendőim elvégzéséhez, a mostani nyomasztó anyagi viszonyok között pedig éppen nem kedvező az időpont, hogy „pénzbeli áldozatot“ — habár hazafias czélra is, hozzunk s erre az alkalmat még keréssük is: mindez ideig nem sorakozhattam az „adakozók“ soraiba. Megragadom tehát a most kinálkozó alkalmat, a mely egy városunk és megyénkből már rég eltávozott és magának Nagy-Károlyban egy jobb jövőt biztositott, megyebeli volt barátom Bakó Bálint kir. birósági végrehajtónak — felhivásomra, hogy adjon magáról valamelyes helybeli ügy támogatása által életjelt, s ennek folytán beküldött 55 korona 90 fillér összegnek átszolgáltatását és magam is felajánljam a hazafias czélra a felállitandó oszlophoz a szomszédban lévő birtokomon lévő igás fogataimot, hogy azok a földmunkálatok vagy alapozásoknál, esetleg követ adva és szállitva 50 korona értékig dolgozzanak s igy én is ennyivel az oszlop felállitásához — 50 korona adománynyal — hozzájáruljak.

A bevezető soraimban irtak miatt Önhöz fordulok, hogy sziveskedjék ezen ajánlatomat a „bizottsághoz“ juttatni s a mellékelt 55 korona 90 fillért mint fennt irt Bakó Bálint ur által gyüjtött összeget, az adakozók neveinek felsorolásával, becses lapjában közzétenni, nyugtatni s b. lapja azon számának 2 példányát Bakó ur czimére megküldeni sziveskedjék. Teljes tisztelettel maradok:

K o n c z Ármin gy.

(Az adakozók névsorát jövő számban közöljük. Szerk.)

— **Városi közgyülés.** Székely-Udvarhely város képviselőtestülete julius hó 31-én d. u. a városház nagytermében Szakács Zoltán polgármester elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott. A nagy meleg s a beállott fürdőévad következtében azonban mindössze 12 városatya jelent meg a közgyülésen, a kik azután mindenben hozzájárultak a tanács előterjesztéseihez. Igy elfogadták az aszfal járda és folyókáinak átvételét. Az épitendő kegyeletház részére ingyen telket adnak, a város pedig belép az erdélyi szini „kerületbe, de hogy egy szintársulat itt elhessen, arra nézve semmi anyagi garancziát nem vállal. A Bedő Ferencz halálával megüresedett tagsági helyekre Mezey Ödön drt választották meg.

— **Esküvő.** Popov Peter, a helybeli kir. tanfelügyelőség derek tollnoka e hó 8-án eszküszik örök hüséget Gyorgyevits Milenának, Gyorgyevits Miklós árvaszéki ülnök leányának Baján.

— **Értesités** Udvarhely vármegye gazdasági egyesület választmányának folyó évi julius hó 9-én tartott ülésében, nyert megbizás folytán értesitem a nagyérdemü közönséget, de főleg azokat, akiknek állatai a „Tartod“ nevü erdei legelőn levő „szüzgulyában“ vannak, hogy a szüzgulya állatállományát folyó évi julius hó 27-én megvizsgáltam és a gulyában levő 118 darab szarvasmarhaállományt kitünő állapotba találtam, a legelő jó, jelenleg táplálkozásra alkalmas fü és jó ivóvize bőven van a legelőterületen. A kosarazás szabályosan foly a hosszas időn át tartott esőzésnek hátrányos kóros nyoma a legelőterületen absolute nem észlelhető. Sz.-Udvarhely, 1901. ugusztus hó 2-án. Zonda József törvh. m. kir. állatorvos.

— **Csikai György** a kolozsvári elit közönség kedvelt czigánya, kitünő zenekarával zene-estélyeket adott a héten a Budapest szállóban. A jeles primást és bandáját nagy közönség hallgatta esténként.

— **Vivósport.** Szigeti Benedek Gyula a kiváló bajnok-vivómester, kinek a Kóbory háznál levő tágas és hüs vivótermében a kánikula daczára is kényelmesen vivhatunk, a vivósport emelése czéljából kivánatra bárkivel mérkőzésre áll. Sőt hogy a mérkőzési kedvet fokozza, még jutalmat is tüz ki annak, a ki neki három voltot ad. Ha esetleg mérkőző nem akad, sem az amatörök, sem a professionatus vivók között a jeles vivótanár kivánatra fiaival fog mérkőzni, kik szintén elsőrangu vivómesterek.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** julius 26-án tartotta meg teljes ülését nagy érdeklődés mellett. A tárgyalásokat Tauszik B. Hugó királyi tanácsos, elnök vezette. Örömmel vették tudomásul, hogy Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a székely kisipar támogatása czéljából több kisiparosnak munkagépeket adományozott. Élénk érdeklődés és vita tárgya volt a kereskedelmi törvény reviziója tárgyában beterjesztett javaslata Majd bemutatták az Engel Kálmánféle fonógépek kipróbálásáról szóló jelentést. Ugyanis a kereskadelmi miniszter Csikmegyébe huszonhárom, Háromszékmegyébe öt darab Engel-féle kézi fonógépet küldött és fölhivta Csikvármegye főispánját, hogy azoknak kiprópálásához a kamarát hivja meg. A kamarát azonban nem hivták meg, s igy csak Csikvármegye főispánjának a kisérletről fölvett jegyzőkönyvéből értesült, hogy a kisérlet sikerült. A teljes ülés azt a kivánságát hangoztatja, hogy ily jelentős közgazdasági kérdéseknél a kamara, mely egész lelkesedéssel szolgálja, többé ne mellőztessék. Az elnökség előterjesztésére elhatározták, hogy a kamara egy Marosvásárhelyen felállitandó közmühelyért föliratot intéz a kereskedelmi kormányhoz, mely közmühely mindenféle gépekkel akként rendeztetnék be, hogy ott a kisiparosok mérsékelt dijért géppel végzendő munkájukat megtehetnék és azután az itt készitett anyagból mühelyeikben gyorsan végezhe'nék a kézi munkálatokat. Végül elhatározta a teljes ülés, hogy megünnepli a kamara tizéves fönnállását.

— **Makktermés** a Homoródvidék csere és bükk erdőségeiben felette nagy mutatkozik. Kevés törökbuza mellett is lehet sok szalonna, csak disznó legyen s a juhok és kecskék ne egyenek fü helyett makkot; ami minden faluban csak 4—5 juhos nagy gazda meginstálásától függ, mert ezeknek senki sem parancsol, lévén ők az elöljárók s a hatóságok különösen kényeztetett emberei . . . F.—

— **Tánczmulatság a Lobogón.** Lobogó fürdőn ma, vasárnap délután tánczmulatság lesz. A mulatság tekintettel a nagyszámu fürdöző közönségre, szép sikerünek igérkezik.

— **Az állami tisztviselők mozgalma.** Napról-napra látjuk a lapokból, hogy milyen nagy hullámokat vert fel az a mozgalom, melyet a tordai állami tisztviselők inditottak a hivatalnokok fizetés emelése ügyében. A mozgalomhoz csatlakoztak a székesfővárosi tisztviselőktől — a gyergyószentmiklósi tisztviselőkig minden városban, csak Székely-Udvarhelyen nem. Hát ugy látszik itt az állami hivatalnokok helyzete elég jó. S ha ők meg vannak állapotukkal elégedve, másnak mi köze az ők dolgukhoz (?!)

— **Hevesi görögdinnye** legjutányosabb árban G á l János füszerkereskedésében Székely-Udvarhelyt kapható.

— **Felső-Boldogasszonyfalván** ma (vasárnap) a Derzsi Lőrinczné kertjében jótékonyczélu zártkörü kosaras tánczvigalmat rendeznek: Biró Áron, elnök. Fülöp Áron, elnök. Péter Gergely pénztáros. Benkő Viktor, Biró Dezső, Biró Nándor, Derzsi Domokos, Fosztó Dénes, Hegyi Jenő, Kárpáthy István, Keresztes Mihály, Kollát Lajos, Lányi Imre, Péter Endre, Péter Géza, Soós Adolf, Zakarás Károly r. b. tagok. Belépti dij: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 20 fillér. Kezdete délután 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betüvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Calcium carbidot legelőnyösebben szállit a bosznia villamos müvek magyarország vezérképviselője; valamint szabadalmakat is kieszközöl és a kiválóbbakat értékesiti; ugyszintén mindennemü gépészeti és elektrotechnikai berendezést pontosan küld: Takács Győző és Társa mérnöki iroda Budapest, VIII. Szentkirályi-utcza 10. sz.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Székely-Keresztur.

Egy csinos butorozott szoba külön bejárattal, valamint két fiatal ember részére külön szoba reggeli-, ebéd-, és vacsorával kiadó. Czim: Barbás Ferencz fazekasmester-féle házban Attila-utcza.

Legszebb müvészies képes levelező-lapok a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában kaphatók.

Lakás kerestetik, mely két szoba és egy konyhából áll. Ki által megmondja a kiadóhivatal.

BETEGH PÁL,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.

Utadó-lajstromok Háromszékvármegyében. Udvarhelyvármegye alispánjától. 10356—901. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságának. Tudomás vétel és közhirrététel végett értesitem, hogy Háromszékvármegyében az utadó-lajstromok közszemlére folyó évi julius hó 25-től augusztus hó 10-ig tétetnek ki, mely idő alatt érdekeltek Háromszékvármegye közigazgatási bizottságánál felszólamlással élhetnek. Székely-Udvarhelyen, 1091. évi julius hó 22-én. Dr Damokos, alispán.

Elrendelt zárlat. Udvarbelyvármegye alispánjától 10081—901. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármestere és valamennyi község elöljáróságának. Bethlen.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

falva község sertésállományában a sertés orbáncz járványosan fellépvén, a községi zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhely, 1901. julius hó 25-én. Dr Damokos, alispán.

Fölfogott ló. Udvarhelyvármegye alispánjától. 10563—901. alisp. sz. Valamennyi község elöljáróságának. Közhirrététel végett értesitem, hogy Korond községben egy drb 7 éves szürke kerélt ló folyó évi julius hó 9. óta felfogva tartatik. Székely-Udvarhelyt, 1901. évi julius hó 25-én. Dr Damokos, alispán.

Megszünt járvány. Udvarhelyvármegye alispánjától. 11147—901. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy a Tarcsafalva község szarvasmarha állományában uralgott ragadós száj- és körömfájás megszünt; a vonatkozó istálló zárlat feloldatott. Székely-Udvarhelyt, 1901. augusztus hó 1-én. Alispán helyett: Lázár, főjegyző.

Udvarhely vármegye alispánjától.

Sz. 9588—901. alisp.

Pályázati hirdetmény.

A Székely-Udvarhely városnál ujonan rendszeresitett és 2400 korona fizetés és 400 korona lakbérrel javadalmazott városi mérnöki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Jogositva van a megválasztandó mérnök, hogy amennyiben a hivatalos teendők megengedik, a város területén magánmunkálatokat is végezzen.

Pályázati záros határidőül **folyó évi szeptember 20-ik napját** bezárólag tüzöm ki s felkérem pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket jelzett idöig hozzám annál is inkább adják be, mivel az ezen határidő eltelte után érkező pályázati kérések figyelmen kivül fognak hagyatni.

Székely-Udvarhelyt, 1901. évi julius hó 19-én.

Dr Damokos Andor,
alispán.

Sz. 4271—901.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székely-udvarhelyi járásában Oroszhegy nagyközségben üresedésbe jött községi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása 1200 korona, szabad lakás, 60 korona iroda átalány s magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapitott dijak.

A mennyiben a megválasztandó jegyző anyakönyvvezetővé is kineveztetik, ezért külön évi 200 korona tiszteletdijban részesül.

Felhivom a pályázni akarókat, hogy szabályszerüen fölszerelt folyamodványukat **f. évi augusztus hó 15-én déli 12 óráig** hozzám adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1901. julius 26.

Dr Demeter Lőrincz
főszolgabiró.

BARTHA ANDRÁS
czipészmester
SZÉKELY-UDVARHELYT
Kossuth-u. 21.
(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a *Kossuth-u. 21. sz.* (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett **férfi- és női**

KÉSZCZIPŐRAKTÁRÁT
és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készit kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, *jutányos árak mellett* férfi-, női- és gyermekczipőket. Sokoldalu tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

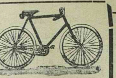

PANAJOTH ALBERT
mülakatos
KERÉKPÁR RAKTÁRA
Székely-Udvarhelyt. Kossuth-u. 44,

Nagy választék: *Kaiser-, Styria-, Regent-* stb. *kerékpárokból.* Legolcsóbb árak. *Az összes felszerelések kaphatók. Lakatos munkák, sirkeritések, villamos csengők, tüzelők* stb. esetleg előnyös részletfizetésre is.

Kerékpárjavitó műhely.
Csak szolid kivitel és olcsó ár a jelszavam.

ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
Ifj. Viszhányó István
SZ.-UDVARHELYEN, Kossuth-utcza, Posta-udvar.

Ajánlja mindennemü az asztalos szakmába vágó munkálatait, u. m. szalonok, hálószobák, ebédlők és hivatalos helyiségek, irodák és iskolák, vendéglők, kerthelyiségek és mulató helyek berendezését. — **Szobák padolása, ablak és ajtobeállitások.**

Szolid árak. — Csinos és tartós munka,
Székely butor.

Izléses székely stilü tulipános butorok müvészi kivitelben és festéssel. Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Szives támogatást kér
tisztelettel
Ifj. Viszhányó István,
épület- és butorasztalos.

Könyv- és papirkereskedés áthelyezése.

Tisztelettel jelentem a nagyérdemü közönség- és vevöimnek, hogy üzletemet a Koncz-féle gyógytár mellől a Szent-Ferencz szerzet-templom homlokzatával szemben fekvő házam bolthelyiségébe költöztettem át.

Gyertyánffy Gábor.

DIADAL sec
legjobb honi pezsgőbor
EBERHARDT ANTAL-tól
BUDAFOK (Promontor.)

Kapható:
minden jobb füszerkereskedésben, étteremben és kávéházban.

Erdélyrészi képviselő: **RIEMER K. GUSZTÁV**
Székely-Udvarhely.

Számad. 2212—901. szolg.

Árlejtési hirdetmény.

A bethlenfalva—oroszhegyi viczinális közut 6—7 kimlométer szakaszán Szent-Király község között ujra épitendő 12. számu hid 2374. korona 78 fillér előirányzati összeggel felépitendő.

A fent emlitett munkálat foganatositásának biztositása céljából **1901. augusztus 14-én délelőtt 10 órájára** a székelyudvarhelyi járás főszolgabirói hivatalnál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettettik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fennebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt 10 százalék bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitüzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkáb igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek a fent megnevezett főszolgabirói hivatalnál rendes hivatalos órák alatt naponkint megtekinthetők.

Székely-Udvarhelyt, 1901. julius hó 22-én

Dr Demeter Lőrincz, főszolgabiró.

Egy kiló friss marhahus 36 kr
Kapcza Antalnál Szombatfalván, agyagiparisk. mellett.

Uj czukrászüzlet
SZÉKELY-UDVARHELYEN a Főtéren
(szemben a Gyertyánffy-féle üzlettel).

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **czukrászüzletemet** Székely-Udvarhelyt a Főtéren megnyitottam, a hol is naponta friss sütemények, torták, ugymint minden czukrászati czikkek kaphatók.

Esküvőkre, keresztelőkre és minden ünnepi alkalmakra izletes és szépen diszitett tortákat készitek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

Ernst György

Pártojuk a hazai ipart.

Kézsmárky Ákos
kocsigyártó és nyerges

Székely-Udvarhelyt (szemben a vasuti állomással) ajánlja minden e szakmába vágó s a legkényesebb igényeket is kielégitő munkáit, u. m.: teljesen uj kocsik és szekerek, nyergek, matráczok, ablakredőnyök, képkeret-aranyozások, padló-fényezések, festések, stb. elkészitését. Javitások olcsón eszközöltetnek. Vidéki megrendelések gyorsan és jutányos áron teljesittetnek. Régi kocsikat és szekereket becserélek, esetleg készpénzen megveszek. Mintajegyzéket ingyen és bérmentve küldök. — A nagyérdemü közönség szives hazafias pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Kézsmárky Ákos,
nyerges és kocsigyártó.

Épület- és butorasztalos

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy mindennemü az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, igy jutányos áron és szolid kivitelben készitek szoba- és konyhaberendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek müvü iróasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utcza. (Saját házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

Marhahus kilója 36 és 40 krajczár. **Sertéshus kilója 40 és 44 krajczár.**

MÉSZÁROS- ÉS HENTES-ÜZLET

Székely-Udvarhelyt Kossuth-utczai saját házam üzleti helyiségében („Budapest" szállóval átellen). — Naponta **friss virsli, szafaládé, lengyelkolbász, parizer, kassai** és **szebeni felvágottak** és **olvasztott friss zsir** nálam a legszolidabb árakban, pontos és tiszta kiszolgálással. Ugyszintén **friss marha-, sertés-** és **borjuhusok** is kaphatók. Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Szives pártfogást és hazafias támogatást kérve, vagyok kész szolgálattal:

Balássy Ignácz,
mészáros és hentes.

Előpataki ásványviz
Székely- főraktár **Udvarhelyt.**

Alólirott Udvarhelymegye területére átvettem az **előpataki ásványvizek főraktárát.** Ajánlom ezuttal a nagyérdemü közönségnek friss töltésü ásványvizeimet, u. m. borszéki, budai, kászoni, kovásznai (horgászforrás), karlsbadi, Margit, Selters, Salvator, marienbadi, Livia stb. stb. legjutányosabb árban. Minthogy állandóan a felsoroltakból nagyobb készletet tartok, a legnagyobb megrendelésnek is azonnal megfelelhetek.

Ez alkalommal van szerencsém füszer-, liszt-, festékáru- és fonalraktáromra is a n. é. közönség figyelmét felhivni. Jelszavam:
pontos kiszolgalás, jó áru, legjutányosabb árak!

Tisztelettel: **Gál János.**

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER kovács mester
Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Állandó raktárt tart legjobban elkészitett és legkülönbözőbb kivitelü modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavit a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

Épitéseket, épitkezéseket és *tervezéseket,* valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerüen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal

Videki megbizások is a leggyorsabban teljesittetnek.

Egyszerü levélbeni megkeresésekre azonnali kimeritő tájékozás adatik.

Szolid és felelősség melletti munka.

Vladár Ferencz
épitő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utcza, saját házában.

Jutányos árak.

Templomjavitásokat, oltártervezeteket s minden e szakmába vágó dolgokat pontosan elkészit.

RUDOLF JÓZSEF KÁRPITOS
BUTORRAKTÁRA
Székely-Udvarhelyt (Főtér.)

Bátor vagyok a n. é. butorvásárló közönségnek **kész butor-raktáromat** ajánlani, hol mindenféle butorok a legjutányosabb áron beszerezhetők. U. m.: sifonerek, ágyak, mosdók, iró- és szalonasztalok, credenc és éjjeli szekrények, vasbutorok, szalon garniturák és mindenféle butorok.

Ezenkivül elvállalok minden a kárpitos szakmába vágó munkákat, u. m.: divánok, szalongarniturák, matráczok, roletták és nap elleni ponyvák készitését és javitását pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Főtörekvésem n. é. vevőim és megrendelőimet mindig lelkiismeretesen kiszolgálni, miről 12 év óta fennálló üzletem jó hirneve tanuskodik. — A n. é. közönség eddigi pártfogását köszönve és ezutánra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Rudolf József.

B U T O R

Grünwald Albert butorkereskedő **Brassó,** Kapu-u. 47—49. Legnagyobb **butorraktár** a Reinhart Fülöp aradi butorgyáros hirneves készitményei **gyári árakon.**

30 hálószoba 30 ebédlő 50 szalon és több uriszoba barock, renaissance, secessió és ónémet stilben állandóan raktáron vannak.

Nagy választék szalon- és futó szönyegekben. Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szövetekben.

Kezeskedik kitünő minőségért, rendkivüli **olcsó árak mellett.** Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1901.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.